

Archeologisch booronderzoek aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug, gemeente Schagen

Argo 86

ARCHEOLOGENBUREAU
ARGO

Archeologisch booronderzoek aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug

Opdrachtgever: VOF Boontjes Duyvis
Bevoegd gezag: Gemeente Schagen
Gemeente: Schagen
Plaats: Burgerbrug
Toponiem: Grote Sloot 14
Onderzoeksmeldingsnr.:
Coördinaten: 108620/528550
108595/528500
108590/528560
108560/528515
Titel: Archeologisch booronderzoek aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug,
gemeente Schagen
Rapportnr.: Argo 86
Auteur(s): J.P.L. Vaars
Illustraties: J.P.L. Vaars (tenzij anders vermeld)
Fotografie: J.P.L. Vaars (tenzij anders vermeld)
Opmaak: J.P.L. Vaars
Dataverwerking: J.P.L. Vaars
Datum uitgave: Februari 2016
Versienummer: 01
Autorisatie: A. Médard (Archeologenbureau Argo)
ISSN: 1879-7091

Eventuele vragen over dit rapport kunnen aan de auteur worden gesteld via onderstaand mailadres:
info@archeologenbureauargo.nl

Disclaimer:

Archeologenbureau Argo en de samensteller(s) van dit rapport kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade (direct of indirect danwel gevolgschade) voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Archeologenbureau Argo betracht de grootste zorgvuldigheid bij het uitvoeren van al haar onderzoeken. De aard van archeologisch onderzoek en in het bijzonder de steekproefsgewijze benadering die inherent is aan archeologisch vooronderzoek maakt het echter onmogelijk garanties te geven ten aanzien van de resultaten van dergelijk onderzoek.

© Archeologenbureau Argo

Postadres:
Postbus 1259
1500AG
Zaandam

Bezoekadres:
Studio 34
Parkstraat 68-70
Zaandam

Telefoon:
075-6314418
info@archeologenbureauargo.nl
www.archeologenbureauargo.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Doelstelling en methode.....	5
3. Resultaten en beantwoording onderzoeksvragen.....	6
4. Samenvatting en advies.....	7
5. Literatuur	8

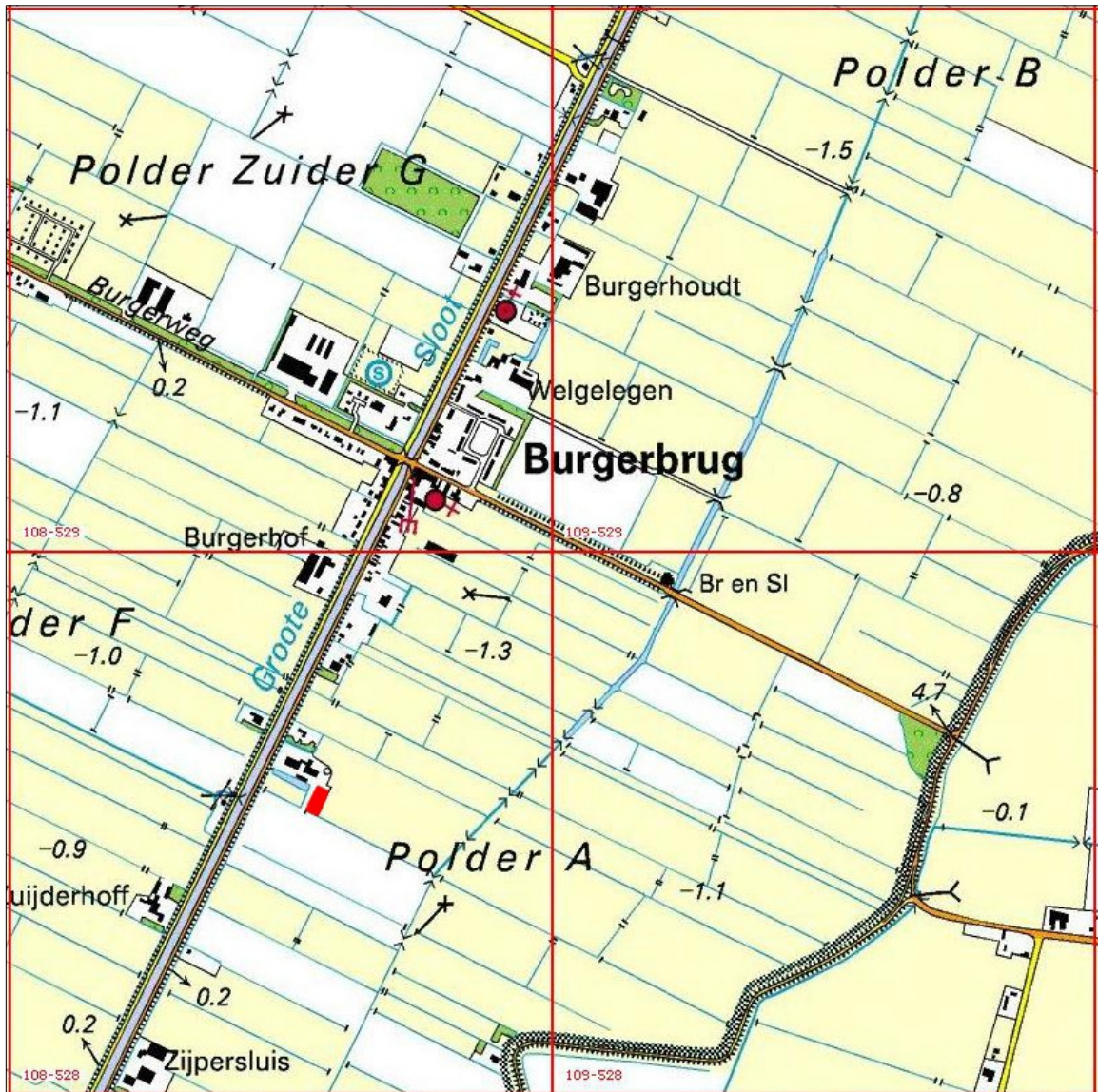
Bijlagen

1. Stappenplan Archeologie
2. Tabel archeologische en geologische perioden
3. Afkortingenlijst
4. Locatiekaart boringen
5. Boorbeschrijvingen

1. Inleiding

In dit rapport worden de resultaten weergegeven van een in opdracht van VOF Boontjes Duyvis door Archeologenbureau Argo uitgevoerd archeologisch booronderzoek. Het onderzochte plangebied is gelegen aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug (afbeelding 1). Op het perceel bevinden zich momenteel een woonhuis en een aantal bijgebouwen, waaronder een berging. In het plangebied zal ten zuidoosten van deze berging een ligboxenstal worden gebouwd. De ligboxenstal zal een oppervlakte hebben van 48 x 36 meter (1728 m²) en worden uitgevoerd met een kelder van 2,45 meter diep. Omdat bij de bouw hiervan eventueel aanwezige archeologische waarden kunnen worden verstoord wordt door de gemeente Schagen onderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied vereist.

Afbeelding 1. Het plangebied (rood ingevuld) op een uitsnede van de moderne topografische kaart.

Afbeelding 3. Het plangebied. Foto richting oosten.

2. Doelstelling en methode

Het doel van een verkennend archeologisch booronderzoek is het in kaart brengen van het landschap en het vaststellen van de gaafheid van het bodemprofiel. Ook wordt de verwachting uit het bureauonderzoek zo mogelijk getoetst en aangevuld. Er wordt (extra) informatie verkregen over de intactheid van de bodem en over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied. Wanneer mogelijk worden de aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de archeologische resten vastgesteld zodat deze kunnen worden gewaardeerd. Op basis van de resultaten wordt in dit rapport een advies uitgebracht over de mogelijke vervolgstappen met betrekking tot de archeologie, aan de hand waarvan de bevoegde overheid een beleidsbeslissing (selectiebesluit) kan nemen. De resultaten van het onderzoek kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden. Ten behoeve van het booronderzoek is, conform de richtlijnen van de KNA 3.3, een plan van aanpak (PvA) opgesteld (Brouwer, 2015). Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de bodemopbouw ter plaatse er uit?
- Zijn er verstoringen?
- Zijn er aanwijzingen voor archeologische overblijfselen ter plekke?
- Als er aanwijzingen zijn voor archeologische resten, kunnen deze in situ behouden blijven?

Bij het onderzoek zijn in totaal vier boringen gezet met behulp van een edelmanboor (met een diameter van ca. zeven cm) tot een maximale diepte van 1,85 meter onder maaiveld. Het opgeboorde sediment is handmatig doorzocht op het voorkomen van archeologische indicatoren.

De ligging van de uitgevoerde boringen wordt getoond in bijlage 4. De boringen worden in bijlage 5 beschreven.

3. Resultaten en beantwoording onderzoeksvragen

De vier boringen tonen een min of meer vergelijkbaar beeld. De bouwvoor heeft een dikte van 40 tot 45 cm en bestaat uit donkerbruine zandige humeuze klei. In de boringen 3 en 4 is de laag onder de bouwvoor, bestaande uit lichtbruin siltig zand, in recente tijd omgezet. Deze verstoorde laag heeft een diepte van respectievelijk 75 en 95 cm onder maaiveld. In de boringen 1 en 2 bestaat de laag onder de bouwvoor tot een diepte van respectievelijk 70 en 100 cm uit natuurlijke grijze zandige klei. In boring 1 is vervolgens, tot een diepte van 105 cm onder maaiveld, een pakket grijs (tweede kleur lichtblauw) kleiig zand aanwezig, gevolgd door een pakket lichtgrijze zandige klei met schelpgruis. Dit zelfde pakket begint in de boringen 2, 3 en 4 reeds op 75 tot 100 cm onder maaiveld. Er onder is in alle boringen, in ieder geval tot een diepte van 1,85 meter onder maaiveld, een pakket grijze (tweede kleur blauw) zandige gelaagde klei aanwezig. Dit pakket kan worden geïnterpreteerd als wadafzettingen. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten zijn in het geheel niet aangetroffen. Waarschijnlijk was het terrein in het verleden te nat voor bewoning.

Hoe ziet de bodemopbouw ter plaatse er uit? Is deze intact?

In de boringen 1 en 2 is de bodemopbouw onder de bouwvoor intact.

Zijn er verstoringen?

In de boringen 3 en 4 zijn verstoringen aangetroffen tot een maximale diepte van 95 cm onder maaiveld.

Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten en zo ja, uit welke periode dateren deze?

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische overblijfselen aangetroffen.

4. Samenvatting en advies

In februari 2016 is door Archeologenbureau Argo een verkennend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied Grote Sloot 14 te Burgerbrug, gemeente Schagen. Bij het onderzoek zijn vier boringen geplaatst tot een diepte van maximaal 1,85 meter onder maaiveld. Het plangebied is ten dele tot een diepte van 75 tot 95 cm onder maaiveld recentelijk verstoord (boring 3 en 4). Onder en buiten de verstoring (boring 1 en 2) bevinden zich natuurlijke afzettingen die wijzen op een nat milieu ter plaatse, waardoor de aanwezigheid van archeologische resten onwaarschijnlijk is. Er wordt dan ook geadviseerd geen vervolgonderzoek uit te voeren.

De beslissing om bovenstaand advies al dan niet over te nemen (een selectiebesluit) dient door de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Schagen, te worden genomen.

Tot slot dient te worden vermeld dat, ongeacht dit advies en het selectiebesluit, er een wettelijke meldingsplicht bestaat (Monumentenwet 1988) mochten er onverhoopt toch archeologische overblijfselen worden aangetroffen.

5. Literatuur en bronnen

Boer, R. de, 2014. Archeologisch bureauonderzoek aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug, gemeente Schagen. *Argo* 55.

Médard, A., 2016. *Plan van Aanpak verkennend booronderzoek Grote Sloot 469 te Oudesluis, gemeente Schagen.*

N.N., 2014. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3.*

SIKB, 2005. *Archeologische Boorbeschrijvingswaaier.*

SIKB, 2005. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingen (ASB).*

BIJLAGE 1. Traject archeologische monumentenzorg: stappenplan

In het "stappenplan archeologie" wordt aangegeven welk traject bij planvorming bewandeld moet worden als het gaat om het inpassen van archeologische waarden en verwachtingen. Het is van groot belang om in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming rekening te houden met de archeologische waarden en verwachtingen en wel voordat men aanvangt met de globale invulling van een plangebied. Het stappenplan gaat uit van een brede inventarisatie van wat er bekend is over de archeologische waarden. Op basis daarvan wordt zeer gericht ingezoomd op voor het plan(gebied) relevante archeologische informatie. Na iedere stap wordt beredeneerd gekozen voor meer diepgaand onderzoek op specifieke plekken, zodat uiteindelijk voldoende bekend is over aanwezige vindplaatsen om gemotiveerde afweging in het ruimtelijkeordeningsproces te kunnen maken.

I. Bureauonderzoek

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie - aan de hand van bestaande bronnen - over bekende of verwachte archeologische waarden binnen of relevant voor het plangebied. Daarnaast moet het bureauonderzoek inzicht bieden in eventueel benodigd inventariserend onderzoek (stap II, zie onder). Een bureauonderzoek bestaat uit een archief- en literatuuronderzoek van archeologische en bodemkundige gegevens die bij RACM, provincie, gemeente en/of andere instanties (b.v. universiteiten, musea) bekend zijn over het betreffende gebied. Het Bureauonderzoek dient de volgende aspecten te behandelen:

- aangeven wat de aanleiding is voor het bureauonderzoek en om welk gebied het gaat. Dit in verband met het bepalen van het onderzoekskader;
- beschrijven van het huidige gebruik van de locatie op basis van beschikbare relevante gegevens;
- beschrijven van het historische grondgebruik of de historische ontwikkeling van het gebied op basis van geofysische, fysische en historisch-geografische gegevens ;
- een korte impressie over de ontstaansgeschiedenis van het landschap ;
- een impressie van de bewoningsgeschiedenis;
- beschrijven bekende archeologische waarden ;
- archeologisch waardevolle terreinen zoals deze zijn opgenomen in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de RACM. Dezelfde terreinen zijn tevens opgenomen op de Archeologische Monumentenkaarten (AMK) van de provincies. Archeologisch waardevolle terreinen genieten wettelijke bescherming (ex artikel 3 en 6 van de Monumentenwet) of dienen een planologische bescherming te krijgen binnen het bestemmingsplan;
- archeologische vindplaatsen zoals deze in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de RCE aanwezig zijn. Clustering van vindplaatsen kan wijzen op de aanwezigheid van bewoningssporen uit het verleden;
- beschrijven van de archeologische verwachtingen en opstellen van een gespecificeerd en onderbouwd verwachtingsmodel van de verwachte archeologische waarden:
- aan de hand van de door de RACM ontwikkelde Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden. Gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde of trefkans komen in ieder geval voor een nader archeologisch onderzoek in aanmerking;
- aan de hand van een meer gedetailleerde provinciale c.q. gemeentelijke verwachtingskaart;
- rapportage met daarin advisering ten behoeve van het vervolgttraject gerelateerd aan de verschillende stadia van het planvormingsproces.

II. Inventariserend veldonderzoek (IVO)

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het zeer gericht aanvullen en toetsen van de uitkomsten van het bureauonderzoek. Stapsgewijs wordt bekeken óf er archeologische waarden aanwezig zijn en zo ja, wat dan de aard, karakter, omvang, datering, gaafheid, conservering en relatieve kwaliteit is. Ten behoeve van een IVO dient een Programma van Eisen (PvE) opgesteld te worden. In principe wordt het IVO uitgevoerd op basis van een Plan van Aanpak (PvA). Het onderzoek kan bestaan uit de volgende methoden:

- non-destructieve methoden: geofysische methoden (elektrische, magnetische en elektromagnetische methoden eventueel in combinatie met remote sensing technieken);
- weinig destructieve methoden: oppervlaktekartering, booronderzoek, sondering (putjes van maximaal een vierkante meter);
- destructieve methoden: proefsleuven.

Welke methoden (kunnen) worden ingezet hangt af van de locatie en vraagstelling. De onderbouwing voor de in te zetten methoden is in het bureauonderzoek gegeven. Een inventariserend veldonderzoek moet leiden tot een waardering en een archeologisch inhoudelijk selectieadvies.

Bij weinig destructieve methoden gaat het om oppervlaktekartering en booronderzoek. Dit houdt in dat het plangebied wordt gekarteerd door middel van het "belopen" van akkers en weilanden, waarbij gezocht wordt naar aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden. Daarnaast wordt door middel van boringen onderzocht hoe het staat met de bodemopbouw, en of er archeologische lagen of indicatoren te onderscheiden zijn. De aangetroffen vindplaatsen kunnen vervolgens nader bekeken worden met een meer diepgaand booronderzoek. Dit levert nadere informatie over de omvang en waardering op. Soms is het nodig om in dit stadium proefputjes te graven.

Een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd indien uit de minder destructieve onderzoeksmethoden is gebleken dat er in een plangebied waardevolle archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Door middel van het graven van een aantal proefsleuven kunnen de exacte begrenzing, de datering en de graad van conservering van een vindplaats worden onderzocht. Uit het proefsleuvenonderzoek moet blijken of een vindplaats behoudenswaardig of zelfs beschermenswaardig is. Is dit het geval, dan zal bekeken moeten

Archeologisch booronderzoek aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug

worden of de vindplaats ingepast kan worden in het plan. Het rijks- en ook het provinciaal archeologiebeleid gaat in eerste instantie uit van behoud van het bodemarchief in situ (ter plekke in de bodem).

Eventueel: III. Opgraven ofwel archeologisch vervolgonderzoek

Indien het niet mogelijk is een 'behoudenswaardige of beschermenswaardige' vindplaats in situ te bewaren, zal het hier aanwezige bodemarchief voor het nageslacht bewaard dienen te worden door middel van een vlakdekkend onderzoek. Alleen dan is deze stap (stap III) noodzakelijk.

Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort.

Archeologisch booronderzoek aan de Grote Sloot 14 te Burgerbrug

BIJLAGE 2. Tabel archeologische en geologische perioden

Archeologische periode	Tijd (jaren BP)***	Geochronologisch Tijdperk*	Geochronologische Tijd**	Tijd (jaren BP)***
Nieuwe tijd	0-450	Holoceen	Subatlanticum	0-2.400
Late Middeleeuwen	450-900			
Vroege Middeleeuwen	900-1.500			
Laat-Romeinse tijd	1.500-1.620			
Midden-Romeinse tijd	1.620-1.880			
Vroeg-Romeinse tijd	1.880-1.962			
Late IJzertijd	1.962-2.200			
Midden IJzertijd	2.200-2.450		Subboreaal	2.400-5.660
Vroege IJzertijd	2.450-2.750			
Late Bronstijd	2.750-3.050			
Midden Bronstijd	3.050-3.750			
Vroege Bronstijd	3.750-3.950			
Laat Neolithicum	3.950-4.800			
Midden Neolithicum	4.800-6.150			
Vroeg Neolithicum	6.150-7.250		Atlanticum	5.660-9.220
Laat Mesolithicum	7.250-8.800			
Midden Mesolithicum	8.800-9.450		Boreaal	9.220-10.640
Vroeg Mesolithicum	9.450-11.150		Preboreaal	10.640-11.650
Laat Paleolithicum	11.150-36.950	Pleistoceen	Weichselien	11.650-116.000
Midden Paleolithicum	36.950-301.950		Eemien	116.000-128.000
			Saalien	128.000-238.000
			Oostermeer	238.000-243.000
			Onbenoemd	243.000-324.000

* Blauw = relatief koud klimaat / Roze = relatief warm klimaat
** Donkerblauw = relatief nat klimaat / Groen = relatief droog klimaat
*** BP = Before Present (Engels voor: vóór heden) is een aanduiding bij het meten van tijd. Met heden wordt het jaar 1950 bedoeld. 100 jaar BP is dus 100 jaar voor 1950, oftewel in het jaar 1850 na Chr.

BIJLAGE 3. Afkortingenlijst

AMK Archeologische Monumenten Kaart

Archis ARChologisch InformatieSysteem: Geografisch InformatieSysteem met archeologische databank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Bevat veelheid aan gegevens omtrent eerder verricht onderzoek en vondstmeldingen in het onderzoeksgebied.

ASB Archeologische Standaard Boorbeschrijving.

C14 Koolstof (radioactieve isotoop), gebruikt voor datering.

CAA Centraal Archeologisch Archief.

CHS Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

CIS Centraal Informatie Systeem.

CMA Centraal Monumenten Archief.

GIS Geografische InformatieSystemen.

GPS Global Positioning System.

IKAW Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden.

IVO Inventariserend Veld Onderzoek.

KICH Kennis Infrastructuur CultuurHistorie. Geografisch InformatieSysteem met cultuurhistorische databank met gegevens van drie kennisinstituten op het gebied van cultuurhistorie. Dit zijn de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Directie Kennis van het ministerie van LNV en Alterra (Wageningen Universiteit en Research centrum).

KLIC Kabel- en Leidingen InformatieCentrum.

KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Op basis van het Verdrag van Malta (Valletta) moet ook in Nederland archeologisch onderzoek aan kwaliteitscriteria voldoen. Net als bij het milieuhygiënische bodembeheer werkt de archeologische sector met een erkenningensysteem (vergunningverlening) en met een op private leest geschoeide kwaliteitsborging, de KNA maakt daar onderdeel van uit.

NAP Normaal Amsterdams Peil (=officieel peilmerk).

NOAA Nationale Onderzoeks Agenda Archeologie.

PvA Plan van Aanpak.

PvE Programma van Eisen.

RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

WAMZ Wet op de Archeologische MonumentenZorg.

BIJLAGE 4. Locatiekaart boringen

*De paarse sterren geven de locaties van de boringen aan, de nummers verwijzen naar de nummers van de boringen.
Kaart geleverd door opdrachtgever.*

BIJLAGE 5. Boorbeschrijvingen

Voor een verklaring van de gebruikte afkortingen wordt verwezen naar de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingen (SIKB, 2005).

Boring 1 -0,32 m NAP

0-40 cm: do.br. Kz1 H2; bouwvoor

40-70 cm: gr. Kz2; N

70-105 cm: gr. T li. bl. Zk2; N

105 -145 cm: li.gr. Kz1 + schgruis1; N

145-180 cm: gr. T bl. Kz1 + bandjes gr. T bl. Zk1, op 167 cm kleibrokjes; N

180 cm: boring beëindigd

Boring 2 -0,37 m NAP

0-45 cm: do.br. Kz1 H2; bouwvoor

45-100 cm: gr. Kz2; N

100-135 cm: li. gr. Zk1 + schgruis1; N

135 -185 cm: gr. T bl. Kz1 + bandjes gr. T bl. Zk1; N

185 cm: boring beëindigd

Boring 3 -0,36 m NAP

0-45 cm: do.br. Kz1 H2; bouwvoor

45-75 cm: li.br. Zs2; R

75-130 cm: li. gr. Zk2 + schgruis1; N

130 -185 cm: gr. T bl. Kz1 + bandjes gr. T bl. Zk1; N

185 cm: boring beëindigd

Boring 4 -0,26 m NAP

0-45 cm: do.br. Kz1 H2; bouwvoor

45-95 cm: li.br. Zs2; R

75-150 cm: li. gr. Zk2 + schgruis1; N

130 -175 cm: gr. T bl. Kz1 + bandjes gr. T bl. Zk1; N

175 cm: boring beëindigd